

"Det var tryggare förr"

"Jag känner mig säker här"

Perspektivrapport

Mörsil

Innehållsförteckning

Medborgardialog	3
Perspektivrapporten.....	3
Vad händer nu?	3
Mörsil - en levande by?	4
Skolans roll i Mörsil.....	5-6
Trygghet och otrygghet.....	7
Föreningslivet	8
Mellanmänniska möten/mötesplatser	9
Sammanhållning och splittring	10
Ansvar, inställning och inkludering	11-12
Sammanfattning	12

Har du frågor eller synpunkter?

Kontakta

Hanna Moback, inflyttarservice
0647-162 47 eller hanna.moback@are.se

Åre kommun genomför en medborgardialog om hur vi vill leva tillsammans i Mörsil; med utgångspunkt att i Mörsil lever människor med olika bakgrund – en del har levt länge i Mörsil och en del har kommit nyss – från andra delar av Sverige och världen. Medborgardialog innebär att involvera och föra samtal med människor i frågor och förändringar som berör dem i rollen som medborgare i Åre kommun.

Åre kommun behöver en stark demokrati, så att varje röst inte bara räknas på valdagen – utan hörs varje dag. Dialogen är en förutsättning för kloka beslut och detta gäller mer än någonsin i vårt komplexa och mångfaldiga samhälle. Medborgare har, enligt undersökningar, en stark tilltro till sin egen förmåga att fatta beslut. Detta medför att det ställs höga krav på inflytande och anpassning av den kommunala servicen. Sverige har medborgare som vill vara med och delta i samhällsutvecklingen, men på sina egna villkor.

Medborgardialog är ett sätt att möta detta men också ett sätt att skapa en större förståelse för de demokratiska processerna, vilket bidrar till att skapa större förtroende, engagemang och ansvarskänsla hos medborgarna. Förtroendevalda får också ett bredare underlag att basera sina beslut på.

Perspektivrapporten

I en inledande fas i medborgardialogen i Mörsil har vi intervjuat nästan 70 personer med anknytning till Mörsil; boende, företagare, förtroendevalda och tjänstemän med verksamhet kopplat till Mörsil. Frågan vi samtalat om är: Hur vill vi leva tillsammans i Mörsil?

Intervjuerna har genomförts av medarbetare vid Inflyttarservice vid Åre kommun under nov 2019-juni 2020. Sammanfattningar och citat från dessa intervjuer har sammanställts i denna perspektivrapport. Det som har sagts i intervjuerna har samlats under sju teman:

- Mörsil – en levande by?
- Skolans roll i Mörsil
- Trygghet & otrygghet
- Föreningsliv
- Mellanmänskliga möten och mötesplatser
- Sammanhållning och splittring
- Ansvar, inställning och inkludering

I rapporten kan du läsa vad som har sagts inom varje tema. Under varje tema finns dels en summering, dels en mer utförlig sammanställning även innehållande citat. Citaten är markerade med kursiv stil och citationstecken.

Denna perspektivrapport är den inledande fasen i medborgardialogen i Mörsil. I denna fas har medborgare, tjänstemän och förtroendevalda definierat de utmaningar som finns men även det som är värt att bygga vidare på i Mörsil.

Vad händer nu?

Rapporten ligger till grund för ett fortsatt arbete under hösten där en dialoggrupp bestående av medborgare i Mörsil, förtroendevalda och tjänstemän vid Åre kommun prioriterar vilka utmaningar vi tillsammans ska arbeta med och medskapa åtgärder för. Dialogen inom gruppen syftar på att skapa ömsesidig förståelse och lärande hos deltagarna och de som representeras av dialoggruppen.

Observera att inget av det som uttrycks i perspektivrapporten är att betrakta som den enda sanningen utan är underlag för de fortsatta samtalen i dialoggruppen.

Mörsil – en levande by?

”Det är helt avgörande att ICA, förskola och skola finns – det gör byn levande”

”Om inte Östersund hade funnits i ”närheten” hade vi flyttat”

I Mörsil finns det bra samhällsservice och kommunikationer samt ett stort utbud av aktiviteter, friluftsliv och natur. Byn präglas av framåtanda, driv och utveckling med starka ideella krafter.

Det saknas viktiga samhällsfunktioner och det är inte något vackert eller välkomnande intryck när man kommer till byn. Kommunikationen med kommunen är dålig och man upplever sig vara bortglömd och orättvist behandlad.

Att bygga vidare på

- Bra kommunikationer skola, affär, sport-hall, restauranger med mera och nära till allt – Åre, Järpen, Östersund, fjäll och skidåkning med mera.
- Bra samhällsservice som skola, förskola, äldreboende, bibliotek, sport- och simhall - väldigt viktigt att inte känna att man behöver åka från byn för att få det man behöver.
- Inflyttning - byn växer vilket skapar skatteunderlag som gör att skolan har kunnat byggas ut och att vi har en bibehållen samhällsservice i byn.
- *”Kretsloppshuset, Brinkeboda och Pizzeriaian – tänk att vi har tre restauranger i byn!”*
- Nära till naturen och sjöar för bad och fiske, badplats, skidspår, motionsspår, ute-gym mm och man kan gå överallt.
- Jättemycket intressant historia och gamla byggnader.
- En by med stor ideell kraft, mycket driv, engagerade människor, entreprenörskap och idéer.
- Mörsil har en positiv utveckling, det satsas på Mörsil och det finns kapacitet och potential att utvecklas ännu mer.
- Det finns en framåtanda och det är ett generationsskifte i byn med människor med kreativa och nytänkande idéer.

Utmaningar

- Behövs bättre kollektivtrafik framförallt på helgerna – Mörsil är isolerat.
- Det hade varit positivt med fler affärer, restauranger, klädaffär och frisör. Man måste åka till Östersund – där finns allt.
- Apotek, bank/post, väntsal vid tåget, vårdcentral, fler affärer, lokaler för verksamhet, närhet till Swedbank saknas – det är inte lika levande nu.
- Det estetiska intrycket i Mörsil är inte bra; dåliga vägar, skräpigt, saknas soptunnor, sneda skyltar/lyktstolpar, barriärer i byn med E14, huvudgatan och järnvägen.
- Mörsil behöver bli mer välkomnande med blommor, skyltar och bättre städning.
- Finns en känsla av att Mörsil har blivit övergivet - saknar kommunal och polisiär närvaro, synlighet och service.
- Kommunen borde lyssna mer på ortsborna, vi vet vad som behövs och har kunskap om byn.
- Kunskapen om Mörsil är för låg hos politiker, det gör att det inte satsas tillräcklig med resurser där det behövs.
- Sådant som kommunen sköter i andra orter får vi ta hand om själva – exempelvis vägarna. Det är orättvist, alla är förbannade på det.
- Viktigt att kommunen planerar och undanröjer hinder för utveckling i byn.
- Det behövs en gemensam samling och plan från byn så att vi kan stötta dem i det som de vill utveckla.
- I Mörsil väntar de på att kommunen ska göra saker.

Skolans roll i Mörsil

Skolan är en viktig del i Mörsil. Den fungerar bra och har påbörjat ett arbete med att möta utmaningarna med elever och vårdnadshavare med olika bakgrund och socioekonomiskt svaga.

Det är stökigt på skolan och personalen har svårt att hantera utmaningarna de har. Flera rektorsbyten har lett till brist på kontinuitet i arbetet, oro och brist på rutiner. Förskolorna är segregerade.

Att bygga vidare på

- *"Kommunikationen fungerar bra, vi har bra kontakt med lärarna och vice versa."*
- Med nyanlända i skolan har jag fler kamrater att välja mellan och nya kompisar.
- *"Jag har inte upplevt rasism på skolan."*
- *"Jag har inget emot nyanlända på skolan, de är välkomna hit!"*
- Skolan tar hand om spridningen av nyanlända och infödda elever på skolan.
- Bra att det finns gruppum i skolan att gå till när det är stökigt i klassen.
- Skolan är tillåtande, försöker och jobbar för att få in fler perspektiv och för att människor ska mötas.
- Skolan är mer livfull och kraftfull nu med inflyttade nyanlända elever.
- *"Alla är sociala och positiva i skolan, det är sällan bråk."*
- Skolan har en mångfald av elever/ vårdnadshavare som berikar men som är svår att hantera.
- Skolan behöver jobba tillsammans med personal, föräldrar och barn för en förändring – där finns kraften.
- Skolan har en bra grund och verktyg att jobba med detta, men behöver bli ännu bättre på det.
- Vi behöver få hjälp att få till mer blandade barngrupper på Gåvan.
- *Skolan är en jätteviktig del i Mörsil.*

"Förskolan är en bra mötesplats för föräldrar"

"Många elever med låg utbildningsbakgrund och obehöriga lärare skapar en negativ process vi måste motverka"

”Mörsil skola har dåligt rykte jämt, fast de kämpar och inte är sämre eller bättre än någon annan skola”

”Skolan har potential att vara en plats för riktiga möten mellan människor och för ungdomars integration”

Utmaningar

- Förskolorna i Mörsil är segregerade, på den kommunala är det officiella språket inte svenska.
- Segregerade förskolor senarelägger integrationen och leder till negativa kommentarer om den kommunala förskolan och om nyanlända i samhället.
- Nyanlända föräldrar klarar inte kraven som den kooperativa förskolan ställer på dem.
- Den kooperativa förskolan kan selektera i sin kö.
- *”Tror inte att alla vill att sitt barn ska gå på en förskola med barn med en annan bakgrund”*
- *”Skolan har inneboende personella resurser och kompetens på skolan – men den efterfrågas inte.”*
- Många rektorsbyten på skolan vilket ger oro, ingen kontinuitet eller rutiner. Lärare flyr därifrån.
- Det är stökigt och bråkigt, tjafs mellan elever, mobbing och skitprat – vissa lärare struntar i det.
- *”Det finns en vit förskola och en brun.”*
- Det är en gruppindelning i skolan – nyanlända och svenskar.
- Det finns rasism på skolan där elever pratar illa om varandra.
- Skolan försummar möjligheten att människor möts på riktigt – vilket skapar motsättningar.
- *”Det är killarna i klassen som hörs mest. Det är några tjejer som håller på - tjejer mot tjejer.”*
- *”Det är de nyanlända i klassen som är mest högljudda och bråkar mest.”*
- De nyanlända eleverna tar alla resurser och försämrar kvalitén på undervisningen.
- När Duveds skola är färdig är jag rädd för att elever från Undersåker kommer välja Duved istället – då blir högstadieskolorna mer segregerade.
- Skolan klarar inte av den sociala biten av elever med olika bakgrund och socioekonomiskt svaga.
- Personalen på skolan har förutfattade meningar och låg kunskap om att tänka inkluderande.
- Mörsils skola har lägre behörighetsgrad hos lärare i vissa stadier – viktigt att motverka det.
- *”Det är en stor skola med många elever som har det jobbigt, då blir det stökigt – skolan borda få bättre resurser att hantera det.”*
- Det behöver komma fler incidentrapporter från skolan till politiken så att vi får vetskap.
- *”Vi är medvetna om den socioekonomiska utmaningen på skolan men vet inte om det vi gör ger de resultat vi vill ha.”*
- Skolan fungerar inte; låga skolresultat, mobbing, kränkningar och konflikter – ingen schysst arbetsmiljö.
- Politiska beslut om skolans/förskolans organisation kan motverka eller förstärka segregation.
- Det är en utmaning att få alla föräldrar att förstå skolsystemet.

Trygghet och otrygghet

Det är lugnt och tryggt i Mörsil. Jag känner mig säker här. Det var tryggare förr.

Att bygga vidare på

- Det är lugnt, tryggt och tyst i Mörsil.
- Barnen kan vara ute själva här utan att vi är oroliga och vi kan lämna sakerna utomhus utan att de försvinner under natten.
- *"I Mörsil kan jag gå på kvällen utan att vara rädd."*
- Skönt att slippa stöket i Åre.
- Känns som vi lever som en stor familj här där alla hejar, man kan lätt få hjälp och det är en trevlig stämning på byn.
- Det finns inga problem i Mörsil.

Utmaningar

- Vår dörr har varit olåst i fyra år, men nu är känslan att vi måste låsa efter stöld och skadegörelse i området.
- Det är ofta 3 killar ihop, i 13 - 20 års åldern som ger sig på. Misshandel på bussen, rånförsök. Det ger en otrygghet.
- Jag känner mig obekvämt på bussen från Åre på kvällen.
- *"Min fru är rädd, vågar inte gå genom Sjöstigen då man aldrig vet vad muslimska män kan göra."*
- Dåligt med vägbelysning, det känns otryggt.
- Saknar polisiär närvaro i Mörsil och en medvetenhet om att det finns droger, våld i nära relationer även här.

"Jag känner mig säker här"

"Det var tryggare förr"

Föreningsliv

Föreningslivet är mycket betydelsefullt för Mörsil. Det är en samlingspunkt och står för driv och utveckling av Mörsil. Föreningslivet gör mycket av integrationsarbetet.

Det är svårt att rekrytera och engagera ledare. Yngre och nyanlända behöver få komma in i föreningslivet. Föreningar behöver hjälp med dialog och samarbete med nyanlända föräldrar.

Att bygga vidare på

- Föreningslivet fungerar bra med många olika och bra aktiviteter.
- Engagerat föreningsliv som jobbar bra med integration, många engagerade människor i idrotten.
- Mörsils IF gör och driver mycket, är lätta att ha att göra med, är pigga och alerta och vill utveckla och samverka.
- *"Mörsils IF är suveräna!"*
- Föreningslivet i Mörsil är tillgängligt och öppet för alla.
- *"Roligt med föryngring i Mörsils hembygdsförening."*
- Vår förening har funderat kring hur vi kan få nyanlända att bli mer delaktiga i föreningen.
- I Mörsils IF och i de aktiviteter och det utbud de har så möts både barn och vuxna med olika bakgrund.
- Föreningarna i byn kan samverka i större utsträckning som t. ex vid Mångfald i Mörsil.
- Föreningarna bör samverka kring en strukturerad introduktion till Mörsil – ett forum för de som är nya i byn.
- Invandrare behöver också komma in i föreningslivet.
- 20 - 30-åringar behöver komma in i föreningslivet för att få ansvarskänsla och kanske starta upp nya aktiviteter

"Idrottsföreningen har en jättestor betydelse som samlingspunkt och aktivitetscenter"

Utmaningar

- Synd att fotbollsplanen och ute-gym mm inte ligger mitt i byn. Man måste veta om att de finns för att hitta dit.
- Problem att hitta ledare till föreningslivet. Ofta samma personer engagerade.
- Finns inte tillräckligt med föräldrar involverade i föreningslivet.
- *"Svenska barn väljer bort Mörsils IF – stökigt på träningar och förstår inte vad de andra barnen säger."*
- Bara gamla Mörsilbor i föreningar – gör att det blir svårt att få in nya.
- Svårt att nå de nyanlända föräldrarna och att kommunicera med dem, de förstår inte hur det ideella fungerar.
- Föreningslivet var mer aktivt på 70 - 80-talet.
- Jag vet inte hur inkluderande föreningarna är?

"Nyanlända behöver information om hur föreningsliv fungerar och vad som förväntas av en som förälder – där behöver föreningar bjuda in mer"

”Jag saknar svenska sammanhang, önskar det fanns en plast i Mörsil där jag kan träffa svenska personer”

Mellanmännsliga möten/mötesplatser

Det är lätt att träffa folk i Mörsil och det finns flera olika mötesplatser. Det är svårt att möta människor, det finns inga naturliga mötesplatser.

Intresset och behovet för mellanmännsliga möten har minskat, stor konkurrens med det digitala och folk har inte tid. Det händer mycket i Mörsil och det finns mötesplatser, men hur kommuniceras det och hur hittar man dit och inkluderas?

”Många vuxna nyanlända känner inte en enda svensk i Mörsil”

Att bygga vidare på

- Det är lätt att träffa folk i Mörsil.
- ICA, biblioteket, sporthallen, gymmet, skaparverkstaden m.fl. är viktiga mötesplatser.
- *”Viktigt med en plats för spontana och informella möten, det kan leta vidare till andra saker.”*
- Mörsils IF och sporthallen är viktiga mötesplatser och skapar gemenskap för människor med olika bakgrund, men där möts ändå inte alla konstellationer.
- Kooperativa förskolan är en riktig knutpunkt för byn.
- *”Genom barnen kan vi hitta sätt att umgås på vettigt sätt där föräldrarna är delaktiga.”*
- Det var roligt med språkcafé – kul att lära känna varandra, nya personer.
- Ganska många ungdomar åker till Lokalen, roligt och berikande att de umgås över bygränserna. Det behövs inte en fritidsgård i varje by.
- *”Viktigt för mig att träffa svenska personer och lära mig om det svenska samhället”*
- Vi har försökt men inte riktigt nått fram i att hitta vägar att få bybor att mötas.
- Lokalen i Åre är bra – där är det positivt och jag lär känna nya människor – har man idéer får man genomföra dem.
- *”Det måste finnas mötesplatser och ytor där man kan lära känna varandra – det ger en större gemenskap och förståelse. Det är avgörande, annars blir det lätt att man tänker vi och dom.”*

Utmaningar

- Svårt att träffa grannar och andra Mörsilbor, finns inget ställe att hänga på.
- Behövs mötesplatser som större lekplats, grillplats eller en park för gemensamma möten mellan kulturer. Det skulle skapa en fin känsla, atmosfär.
- Saknar möjlighet att vara ute enkelt – gångstråk för rullatorer och skateboards.
- *”Tänk om fotbollsplanen kunde ligga mitt i byn, vilken samlingsplats det kunde vara då.”*
- Saknas mötesplats/aktivitetshus för ungdomar.
- Det behövs ett ställe att hänga på tillsammans både vuxna och unga.
- Människor behöver mötas – har provat med språkcafé men det var trögt att få dit svenskar.
- Vi har tappat mellanmännsliga mötena i vår tid – det digitala har förstört detta.
- *”Förr var biblioteket en mötesplats för alla, så är det inte nu.”*
- Svårt att få personlig kontakt med nyanlända hyresgäster.
- Svårt att kommunicera kring de aktiviteter som sker i byn – vem kommunicerar vad och till vem och hur?
- Det finns mötesplatser och sammanhang men hur lätt är det att hitta dit?
- Saknar yta för återkommande marknadsplats men också lokaler för religiösa möten, dopfester med mera.

Sammanhållning och splittring

Mörsil är en sammansvetsad by med stark sammanhållning och gemenskap. Det finns olika grupperingar i byn.

Bostadssegregationen gör att människor med olika bakgrund inte möts. Människor i Mörsil vill möta varandra men det är svårt att få till. Hur ser vi på integration och vilka förväntningar har vi på varandra?

Att bygga vidare på

- Mörsil är en sammansvetsad by, finns ett gemensamt tänk, det finns en styrka i gemenskapen om man blir inkluderad.
- Kretsloppshuset gav mycket sammanhållning i byn när det byggdes
- *"Vi utgår från att segregation inte är bra, att människor måste spridas ut. Segregation skapar en spänning som rätt hanterad kan vara dynamisk"*
- Det är så väldigt svenskt att tänka att vi ska smeta ut alla överallt.
- Somalierna har en stark grupptillhörighet som ger dem trygghet och gemenskap
- Tycker att gamla gränser i byn (Äggfors/ jordbrukarna) har suddats ut; det är mer öppet i Mörsil nu
- I Mörsil finns en mentalitet och en kultur i att välkomna gäster, kunder och turister till byn.
- *"På midsommarfirandet på Römmen förra året var det några nyanlända familjer med – det var så roligt att se"*
- *"Det är tryggt och bra att komma till en kontext där man pratar samma språk och har samma kulturella bakgrund för att sen ta klivet vidare i samhället därifrån – eller bildas det en glasvägg?"*
- Vi behöver använda de verktyg som finns för att stödja processer som motverkar segregation. Det behöver vi kommunicera till politiken.

Utmaningar

- Det är uppdelat i grupper utifrån var man kommer ifrån; vi behöver bryta invanda kulturella mönster och blanda människor – även Mörsilborna.
- *"Bildas egna små grupper på Facebook, hur ska man hitta dit om man inte bjuds in?"*
- *"De som hyr bostad är de med problem – de med jobb och ekonomi kan köpa sig ett hus i Mörsil."*
- *"Nyanlända deltar inte i by-tillställningar; vet inte om de inte vet om dem, om de inte tror att de är välkomna eller om de inte vill vara delaktiga?"*
- *"Nyanlända söker sig till Mörsil för där bor fler av sina egna."*
- När man bor så uppdelat som man gör i Mörsil så finns inga naturliga mötesplatser.
- *"Jag saknar svenska grannar."*
- Hyreslägenheterna har blivit genomgångsboende för svenskar – eller så flyttar de inte dit alls
- Övriga bostäder och privata hyresvärdar som utnyttjar nyanlända – trångbott och med dålig standard.
- *"Mörsil har gått från ett starkt Vi till ett vi och dem – det tycker jag är obehagligt."*
- Det har blivit ghettoområde i Mörsil – finns en negativ bild av Mörsil som "Åres Fittja"
- Se till att sprida bosättning av nyanlända över hela kommunen, så att det inte blir för många.

"Finns en gemenskap i byn, jag ser att nyanlända inte är en del i den - min önskan är att den ska finnas för alla"

Svårt att komma in i byns gemenskap och känna tillhörighet

"Vi vill inte bara träffa arabisktalande personer hela tiden – vi vill träffa svenskar"

"Nyanlända har ingen kontakt med svenskar -de lever för sig och håller sig inom sin språkgrupp"

”Att nyanlända har flyttat in i Mörsil är en förutsättning för affären, nya skolan, infrastrukturen, att fastighetspriserna stiger och lägenheter står inte tomma längre - det har gett ett nytt liv på byn

Ansvar, inställning och inkludering

De nyanlända i Mörsil är en resurs. Integrationen mellan nyanlända och Mörsilbor har fungerat bra och är berikande för byn. Det är för många nyanlända som har kommit till byn. Integrationen mellan nyanlända och Mörsilbor fungerar inte.

Det blir en belastning på både lokalsamhället och samhället i stort. Vi vill ha kontakt och utbyte med varandra med det blir inte så; vi vet inte hur vi ska göra och vågar inte riktigt ta steget.

Att bygga vidare på

- Det var mer segregerat i Mörsil förr.
- ”Många nyanlända har kommit in bra i samhället.”
- ”Bra att nyanlända har kommit i lagom doser.”
- En stor del Mörsilbor har tagit till sig nyanlända.
- Det är lättare för barn att ta första steget och få kontakt med varandra – de har inte samma spärrar som vi vuxna.
- Finns ingen rasism i Mörsil .
- *”Det kanske är fel ambitionsnivå att tänka att det är hos de nyanlända som kommit nu som den stora integrationen ska ske? Det är kanske bland barn och unga där det kommer mer naturligt då de har språket och kulturen?”*
- Det är berikande, kul, skönt och utvecklande med människor med olika bakgrund i byn.
- Bra att nyanlända har flyttat in, de bidrar med andra erfarenheter och kulturer.
- En del nyanlända har köpt hus, det gör att de har börjat röra sig mer över byn – det är roligt och känns bra.
- Nyanlända och deras barn ger fler aktiva i föreningslivet.
- Det kommer in fler som vill vara en del av en gemenskap. Det inger hopp i en by som kan ha varit lite insomnad.

Utmaningar

- När det kommer många nya människor för det med sig utmaningar förstås.
- *”Integrationen fungerar inte. 99% är inte integrerade. Nästan ingen har jobb.”*
- Mörsil har varit oförändrat länge, det finns en ovana att bemöta nya som kommer – vi är dåliga på att bjuda in och ta med oss andra människor.
- Känns konstigt med en liten klick starka röster som inte välkomnar nya Mörsilbor.
- *”Det är obehagligt att man inte försöker förstå och inte närmar sig andra utan är fast i sin åsikt.”*
- *”Den allmänna samhällsdebatten gör att det finns ett annat språkbruk nu som förstärker segregationen.”*
- *”Det måste finnas krav på att de nyanlända lär sig svenska. De måste förstå skyldigheter och rättigheter.”*
- *”Känns som att Mörsil blivit mer spånt med fler nyanlända som bor där.”*
- *”Att vara integrerad betyder att man har svenska kompisar. Man är en del av det svenska samhället och kan de sociala koderna och vet hur man gör i Sverige. Man har kunskap om samhället och har egna åsikter.”*

”Det finns en misstro och de som inte är så positiva till nyanlända. De hejar inte och uttrycker invandrarfientliga kommentarer på sociala medier – det är en stor förändring”

”Det är en rikedom med fler människor från olika bakgrund, ny kunskap, nya språk och nya marknader tillförs”

”Jag tror att den allmänna uppfattningen är att de nyanlända får allt serverat – de gör inte rätt för sig. Jag vet inte om det är så eller om det är en fördom?”

Utmaningar, fortsättning

- Instegsjobb = bidragsjobb är inte bra. Bara om det leder till riktiga jobb.
- *”De nyanlända har attityden – här kommer jag, jag gör som jag vill.”*
- Många svenska personer ser ingen orsak till att ta initiativ att träffa nyanlända. De har sina sociala kontakter redan, så varför?
- *”Vi behöver uppmuntra de nyanlända att bli mer aktiva i sitt kontaktskapande – med risk att moralisera hur människor ska vara.”*
- *”Invandrarkillar har en helt annan syn på kvinnor. De slår tjejer. Jag känner till att våldtäkter har förekommit.”*
- *”Kulturen här i Sverige är svårare än i mitt hemland.”*
- Nyanlända föräldrar behöver få bättre förståelse för föräldraskap och ansvar i Sverige.
- *”Jag känner en som hjälpte många invandrare men blev själv bestulen. Då orkade han inte mer utan flyttade.”*
- De nyanlända har lägre kunskap om skötsel av lägenhet, ansvar och ersättningskyldigheter.
- Det blir osämja på byn när de nyanlända har andra seder och bruk.
- Tror många nyanlända sitter och väntar på att det ska tas initiativ från svenska personer till umgänge.
- *”Tror det finns en rädsla hos svenska personer att ta kontakt med oss nyanlända. Jag tror att svenskar är lite rädda eller blyga”*
- *”Nyanlända kvinnor föder många barn och är hemma hela tiden. De kommer aldrig bli en del av samhället. Hur ska det gå för alla barn? De har ingen framtid. De kommer inte få jobb.”*
- *”Jag har inte daglig kontakt med nyanlända men jag funderar på om de blir isolerade? Men jag vill inte tränga mig på.”*
- Nyanlända har inte samma tänk kring att handla lokalt, miljö/hållbarhet, fikakultur – de bidrar inte lika mycket till lokala företagens affärer jämfört med en ”svensk” familj.
- *”Jag förstår inte varför de svarta är här? Varför försvarar de inte sitt land?”*
- Brister i svenska språket leder till segregation, svårighet att få jobb, missförstånd och det är obehagligt när man inte förstår vad folk säger på offentliga platser.

Sammanfattning

Det blir tydligt i rapporten att det finns en stor spännvidd av åsikter, tankar och känslor kring hur vi vill leva tillsammans i Mörsil. För att få en så heltäckande bild som möjligt har vi samlat in perspektiv från så många håll som möjligt – även från dem som vanligtvis sällan deltar i debatten

Rapporten bygger på intervjuer med nästan 70 personer; boende och företagare i Mörsil, tjänstemän och förtroendevalda i Åre kommun. Intervjuerna och samtalen har genomförts med unga, medelålders och äldre; med svenskfödda och nyanlända.

I varje temaområde finns olika perspektiv och frågor som de tillfrågade har beskrivit som viktiga för dem. Perspektiven kan likna varandra, gå in i flera områden, men också stå helt i kontrast till varandra. *Observera att inget av det som uttrycks i perspektivrapporten är att betrakta som den enda sanningen utan är underlag för de fortsatta samtalen i dialoggrupp.*

Vi främjar migrationens möjligheter genom att driva ett projekt som medfinansieras av Asyl-, migrations- och integrationsfonden